

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมา ความจำเป็น (ภูมิหลัง) ความสำคัญ

วันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2518 เป็นวันที่พระราชบัญญัติ “วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา” ประกาศในราชกิจจานุเบกษาและมีผลบังคับใช้เป็นต้นมาโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ผลิตรูอาชีวศึกษา ระดับปริญญาตรีให้การศึกษาทางด้านอาชีพทั้งระดับต่ำกว่า ปริญญาตรีและประกาศนียบัตรชั้นสูง ทำการวิจัยส่งเสริมการศึกษาทางด้านวิชาชีพ และให้บริการทางวิชาการแก่สังคม วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา ได้พัฒนาระบบการเรียนการสอนให้ได้มาตรฐานการศึกษาที่มีคุณภาพและศักยภาพ มีความพร้อมหลาย ๆ ด้าน จนกระทั่ง พ.ศ. 2531 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานชื่อใหม่ว่า “สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล” ในวันที่ 15 กันยายน 2531 สืบเนื่องจากแนวทางการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่มุ่งเน้นการกระจายอำนาจ การบริหารจัดการสู่สถานศึกษาระดับอุดมศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาของรัฐ ดำเนินการโดยอิสระและมีความคล่องตัวในการบริหาร จัดการภายใต้การกำกับดูแลของสถาบัน ดังนั้น สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลจึงได้ปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติฉบับเดิมและยกฐานะเป็น พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล โดยมีการรวมวิทยาเขตจัดตั้งเป็นมหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชมงคล จำนวน 9 แห่ง โดยมีวัตถุประสงค์ให้ 9 มหาวิทยาลัย เป็นมหาวิทยาลัย สายวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่สามารถจัดการศึกษา วิชาการ และวิชาชีพชั้นสูงที่เน้นการปฏิบัติ ทั้งในระดับปริญญาตรี โท และเอก เพื่อรองรับการศึกษาต่อของผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบัน อาชีวศึกษาเป็นหลัก รวมถึงให้โอกาสแก่ผู้เรียนจากวิทยาลัยชุมชน และการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการศึกษาต่อวิชาชีพระดับปริญญาตรี ซึ่งมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลทั้ง 9 แห่งอยู่ภายใต้ การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) กระทรวงศึกษาธิการ

จากพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ. 2548 ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงลงพระปรมาภิไธย เมื่อวันที่ 8 มกราคม 2548 และได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 18 มกราคม 2548 ซึ่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว มีผลบังคับใช้ ตั้งแต่ วันที่ 19 มกราคม 2548 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลตามพระราชบัญญัติสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ. 2518 เป็นมหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี (ข้อมูลออนไลน์จากเว็บไซต์ http://www.rmutt.ac.th/?page_id=368)

ปัจจุบันมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้กำหนดวิสัยทัศน์ให้ “เป็นมหาวิทยาลัย ด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและนวัตกรรมในระดับประเทศและก้าวสู่ระดับโลก” การพัฒนามหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ในช่วงปี 2557-2560 มุ่งเน้นการพัฒนามหาวิทยาลัยสู่ “มหาวิทยาลัย แห่งการสร้างนักปฏิบัติมืออาชีพด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและนวัตกรรม” ซึ่งหมายถึง มหาวิทยาลัย

ที่มุ่งเน้นการผลิตบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่มีความเป็นมืออาชีพ มีความเชี่ยวชาญ ชำนาญการ มีทักษะขั้นสูง มีความสามารถในการ “คิดเป็น ทำเป็น สร้างเป็น แก้ปัญหาเป็น สื่อสารเป็น” ผู้ภาคธุรกิจและอุตสาหกรรม สนองต่อการพัฒนาประเทศ ซึ่งเป้าหมายของการพัฒนาประกอบไปด้วย การสร้างมืออาชีพ คือ บัณฑิต ผู้สอน บุคลากร และการบริหารจัดการ (แผนพัฒนาเชิงยุทธศาสตร์ วาระเร่งด่วน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี พ.ศ. 2557-2560)

สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน ชื่อย่อ (สวท.) เดิมชื่อสำนักบริการทางวิชาการและทดสอบ ชื่อย่อ (สบ.) เป็นหน่วยงานกลางของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ซึ่งจัดตั้งขึ้นตาม พระราชบัญญัติวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา พ.ศ. 2518 มีภารกิจหน้าที่ดูแล ประสานงาน และให้บริการเกี่ยวกับทะเบียนนักศึกษาของแต่ละคณะ/วิทยาลัย ตั้งแต่การรับสมัครสอบคัดเลือก เข้าศึกษา การขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษา การตรวจสอบและออกเอกสารการศึกษา ตลอดจนการสำเร็จ การศึกษา ฉะนั้นสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน จึงเป็นหน่วยงานสนับสนุนการศึกษาที่เน้น ด้านการให้บริการแก่นักศึกษาเป็นหลักและต้องได้รับการประเมินคุณภาพภายในและภายนอก การให้บริการจำเป็นต้องมีการวางแผนการดำเนินงานปรับปรุงแก้ไข และการพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งนำระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้เพื่อให้เกิดความสะดวก รวดเร็ว และทำให้ผู้รับบริการเกิดความพึงพอใจสูงสุด จึงจะถือว่าประสบความสำเร็จในการให้บริการ ทั้งนี้ ฝ่ายรับเข้าศึกษาและทะเบียน ประวัติ เป็นหน่วยงานภายในของสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มีภารกิจหน้าที่ในการ ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการรับสมัครสอบคัดเลือกเข้าศึกษาระดับปริญญาตรี การรับรายงานตัวขึ้นทะเบียน เป็นนักศึกษาแรกเข้า การตรวจสอบข้อมูลประวัตินักศึกษาแรกเข้า การตรวจสอบคุณวุฒิการศึกษาของ นักศึกษาแรกเข้ากับสถานศึกษาเดิม การปฏิบัติงานของฝ่ายรับเข้าศึกษาและทะเบียนประวัติ ต้องปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจของสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน ให้สอดคล้องกับนโยบายของ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) การรับสมัคร และสอบคัดเลือกนักศึกษาแรกเข้าในแต่ละปี ประสบปัญหาเกี่ยวกับนักศึกษาขอลาออกหลังรายงาน ตัวขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยฯ ทำให้การรับสมัครและสอบคัดเลือกนักศึกษาแรกเข้า ในแต่ละปีต้องมีการวิเคราะห์สถานการณ์ โอกาสและอุปสรรค ตลอดจนการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ ในการคัดเลือกนักศึกษาแรกเข้า เพื่อให้มหาวิทยาลัยฯ ได้นักศึกษาที่มีความรู้ ความสามารถ เป็นคนเก่ง และคนดีเข้าศึกษาได้ตรงตามคณะ/วิทยาลัย /หลักสูตรและสาขาวิชาที่ต้องการ เพราะนักศึกษาคือหัวใจ สำคัญของการพัฒนามหาวิทยาลัย

ปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง คู่แข่งขัน และเทคโนโลยี ตลอดจน การเจริญเติบโตในกลุ่มประเทศอาเซียนและส่วนหนึ่งคือมหาวิทยาลัยเกิดใหม่ทั้งภาครัฐบาลและเอกชน หลายแห่งทำให้เกิดการแข่งขันสูงในการคัดเลือกนักศึกษาแรกเข้า ดังนั้น ผู้ปฏิบัติงานต้องมีความรู้ ความสามารถ ทักษะและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ซึ่งการรับบุคลากรเข้ามาปฏิบัติงานใหม่ หรือการหมุนเวียนบุคลากรเพื่อการเรียนรู้งานในแต่ละฝ่ายเป็นกระบวนการพัฒนาศักยภาพของบุคลากร ให้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์มากขึ้น แต่ความสามารถในการเรียนรู้และสติปัญญา

ของบุคลากรแต่ละคนไม่เท่ากัน ดังนั้นคู่มือการปฏิบัติงานจึงมีความสำคัญและถือเป็นเครื่องมือเพื่อใช้ในการบรรลุเป้าหมาย 3 ประการ คือ (1) การบรรลุเป้าหมายของงาน (2) การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาคน (3) การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาองค์กร ซึ่งเป็นการพัฒนามูลนิธิอย่างต่อเนื่องเพื่อเตรียมความพร้อมและรองรับการออกนอกระบบราชการของมหาวิทยาลัย ในอนาคต นอกจากนี้คู่มือการปฏิบัติงานยังถือเป็นทุนปัญญาขององค์กร ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งสำคัญต่อความอยู่รอดและการเติบโตของมหาวิทยาลัย

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้เขียนคู่มือปฏิบัติงานเล่มนี้จึงได้รวบรวม และเรียบเรียงโดยระบุขั้นตอน กิจกรรม รายละเอียดการปฏิบัติงาน เพื่อให้ถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ พระราชบัญญัติ มติที่ประชุม หลักเกณฑ์และวิธีการ ตลอดจนปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ และแนวทางในการพัฒนางานของฝ่ายรับเข้าศึกษาและทะเบียนประวัติ เพื่อประโยชน์สำหรับข้าราชการ พนักงานมหาวิทยาลัย และผู้เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน เรียนรู้ซึ่งกันและกัน บุคลากรสามารถทำงานทดแทนกันได้ในขณะที่ผู้รับผิดชอบไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติงานได้ รวมถึงเป็นข้อมูลในการติดตามงานของผู้บริหารอีกด้วย

1.2 วัตถุประสงค์

การจัดทำคู่มือปฏิบัติงานฝ่ายรับเข้าศึกษาและทะเบียนประวัติ สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ผู้เขียนมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1) เพื่อใช้เป็นสื่อในการประสานงานและเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้ปฏิบัติและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ทำให้ทราบขั้นตอนการปฏิบัติงานว่าควรทำอะไรก่อน หลัง อย่างไร กับใคร เมื่อใด ที่ไหน เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงหรือปัญหาที่เกิดขึ้นสามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลหรือหน่วยงานได้

2) เพื่อให้การปฏิบัติงานในปัจจุบันเป็นระบบและมีมาตรฐานเดียวกัน ได้ผลลัพธ์เหมือนกันและคงที่

3) เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สอดคล้องกับนโยบายของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

1.3 ขอบเขตของการจัดทำคู่มือ

การจัดทำคู่มือฯ เล่มนี้ มีเนื้อหาสาระครอบคลุมภารกิจงานฝ่ายรับเข้าศึกษาและทะเบียนประวัติ สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้แก่ งานรับสมัคร และสอบคัดเลือกเข้าศึกษาระดับปริญญาตรี งานทะเบียนประวัตินักศึกษาแรกเข้า งานตรวจสอบคุณวุฒิ การศึกษาแรกเข้า และงานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชา ผู้เขียนได้อธิบายรายละเอียดของการปฏิบัติงานแต่ละงาน เช่น ผู้รับผิดชอบ ขั้นตอนกิจกรรม ระยะเวลา และวิธีการปฏิบัติงาน โดยมีเอกสารที่เกี่ยวข้องอ้างอิงไว้ในภาคผนวกเป็นตัวอย่างให้ผู้ปฏิบัติงาน หรือผู้รับผิดชอบได้ศึกษา

เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปด้วยความสะดวก รวดเร็ว และถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

1.4 วิธีการดำเนินการ

คู่มือปฏิบัติงานฝ่ายรับเข้าศึกษาและทะเบียนประวัติเล่มนี้ ผู้เขียนได้ทำการศึกษาค้นคว้าหลักการเขียนจากหนังสือต่าง ๆ คือ เทคนิคการเขียนคู่มือการปฏิบัติงาน ของเรืองชัย จรุงศิริวัฒน์ และ “การเขียนคู่มือปฏิบัติงาน” ของเสถียร คามิศักดิ์ นอกจากนี้ยังได้ศึกษาข้อมูลต่าง ๆ จากหลายรูปแบบ ดังนี้

- 1) ทักษะและประสบการณ์ตรงจากการปฏิบัติงานจริงของผู้เขียนคู่มือฯ และผู้เกี่ยวข้อง
- 2) เอกสารและหลักฐานต่าง ๆ โดยรวบรวมจากระเบียบการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาระดับปริญญาตรี หนังสือ บันทึกข้อความ รายงานการประชุม ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง ประกาศที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานฝ่ายรับเข้าศึกษาและทะเบียนประวัติ
- 3) การสอบถามและสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการจากผู้มีประสบการณ์จากหน่วยงานอื่นที่มีการดำเนินงานที่คล้ายกัน

1.5 ความหมายของคำ

ผู้เขียนฯ ขออธิบายความหมายของคำย่อต่าง ๆ ที่เขียนไว้ในคู่มือเล่มนี้ เพื่อเป็นการเข้าใจที่ตรงกันระหว่างผู้เขียน และผู้อ่าน ดังนี้

มทร. ธัญบุรี	คือ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
อรม.	คือ	อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
สวท.	คือ	สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน
สวส.	คือ	สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ
กพน.	คือ	กองพัฒนานักศึกษา
ผอ. สวท.	คือ	ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน
ผอ. วิทยาลัย	คือ	ผู้อำนวยการวิทยาลัยการแพทย์แผนไทย
คณบดี	คือ	หัวหน้าส่วนราชการระดับคณะ
ม.6	คือ	ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
ปวช.	คือ	ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
ปวส.	คือ	ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
สอท.	คือ	สมาคมอธิการบดีแห่งประเทศไทย
สกอ.	คือ	สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
สมศ.	คือ	สำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา
กพร.	คือ	สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ

สทศ.	คือ	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา (องค์การค้ำ สทศ.)
ฝ่ายรับเข้าฯ	คือ	ฝ่ายรับเข้าศึกษาและทะเบียนประวัติ
นักศึกษา	คือ	ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 4 ปี หลักสูตร 5 ปี หลักสูตรเทียบโอน และโครงการตามอัธยาศัย)
วิทยาลัย	คือ	วิทยาลัยการแพทย์แผนไทย
คณะ	คือ	คณะศิลปศาสตร์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะเทคโนโลยีการเกษตร คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ คณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การจัดทำคู่มือปฏิบัติงานฝ่ายรับเข้าศึกษาและทะเบียนประวัติ สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ผู้เขียนคาดหวังว่าประโยชน์ที่จะได้รับมี ดังนี้

- 1) ลดการตอบคำถาม การสอนงาน การจัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นระหว่างผู้บังคับบัญชา ผู้ร่วมปฏิบัติงาน และผู้รับบริการ
- 2) สามารถปรับปรุงงานได้อย่างต่อเนื่อง ออกแบบระบบงานใหม่ได้ง่ายขึ้น ทำให้งานมีระบบและมาตรฐานเดียวกัน
- 3) ทำให้การปฏิบัติงานเป็นแบบมีอาชีพ สร้างความมั่นใจให้ผู้บริหารสามารถติดตามงานได้ทุกขั้นตอน เมื่อบุคคลภายนอกมาเยี่ยมชมดูงาน หรือมีการตรวจประเมินสามารถอธิบายกระบวนการปฏิบัติงานได้อย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ และบรรลุเป้าหมาย